

De schone slaapsters

Yasunari Kawabata bij Meulenhoff:

Duizend kraanvogels
Schoonheid en verdriet
De schone slaapsters
Sneeuwland

Yasunari Kawabata

De schone slaapsters

ROMAN

Vertaald uit het Japans en van een nawoord
voorzien door Cornelis Ouwehand

MEULENHOFF

Eerste druk 1982

Achtste druk 2022

ISBN 978-90-290-9608-9

ISBN 978-94-023-1866-1 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Nemureru bijo*

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio

Omslagbeeld: Ray Morimura

Zetwerk: ZetProducties

© 1961 erven Yasunari Kawabata

© 1968, 2022 Nederlandse vertaling erven Cornelis Ouweland
en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

DE EERSTE

‘Haalt u alstublieft geen nare grapjes uit en probeert u niet uw vinger in de mond van het slapende meisje te steken,’ drukte de vrouw van het huis de oude heer Eguchi op het hart.

Op de eerste verdieping waren blijkbaar geen andere kamers dan die van acht matten waar Eguchi met de vrouw praatte, en de kamer daarnaast. Zo te zien leek het ook niet waarschijnlijk dat er nog logeerkamers op de klein uitgeval- len benedenverdieping zouden zijn. Een hotel kon je het dus niet noemen. Er hing ook geen naambord uit. Het geheim van dit huis liet dat niet toe. Binnen viel geen geluid te horen. Behalve de vrouw die hem bij de gesloten tuinpoort ontving en met wie hij nu praatte, zag hij niemand. De voor het eerst hier komende Eguchi had geen idee of zij de eigenares was of alleen maar in dienst van het huis stond. Het leek in ieder geval beter dat de bezoekers geen onnodige vragen stelden. De vrouw was klein van gestalte, in haar veertiger jaren; haar stem klonk jeugdig en haar manier van praten had iets gefor- ceerd rustigs. Ze bewoog de dunne lippen haast zonder ze te openen. De bezoeker werd zelden recht in het gezicht gezien.

Haar donkere ogen stelden hem op zijn gemak en aan de vrouw zelf viel niet te merken dat ze op haar hoede was. Ze gedroeg zich met het kalme gebaar van aan de dingen gewend te zijn. In een ijzeren ketel op de kiri-houten vuurpot kookte water. De vrouw schonk met dit water de thee op. Het trof de oude heer Eguchi dat de kwaliteit van de thee en de manier van theezetten op zo'n plaats en onder dergelijke omstandigheden werkelijk onverwacht goed waren.

In de tokonoma hing een schildering van Kawai Gyokudô. Het was een reproductie, maar de warme kleuren van een bergdorp in de herfstige bossen kwamen er toch goed op uit. Er stak niets ongewoons achter deze acht-mats kamer.

‘Probeert u alstublieft niet het meisje te wekken. Ze zou trouwens toch niet wakker worden... Ze is diep in slaap. De slaap van een onwetende,’ hernam de vrouw. ‘Het meisje blijft slapen. Ze weet van niets en ze weet dus ook niet met wie ze slaapt... Daar hoeft u zich geen zorgen over te maken.’

De oude heer Eguchi voelde allerlei twijfels opkomen, maar hij zei niets.

‘Ze is heel mooi. En we weten dat we alleen maar betrouwbare gasten krijgen...’

Om de vrouw niet aan te hoeven kijken, wierp Eguchi een blik op zijn polshorloge.

‘Hoe laat hebt u het?’

‘Kwart voor elf.’

‘Juist, zoiets dacht ik ook al. De heren op leeftijd gaan allemaal vroeg naar bed en zijn 's morgens weer vroeg op. Alles is klaar voor u...’

De vrouw stond op en ontsloot de deur naar de aangrenzende kamer. Ze deed het met haar linkerhand. Misschien was ze links. Het was niets bijzonders en toch hield Eguchi de adem in terwijl de vrouw de deur opende. Ze stak alleen haar hoofd door de deuropening en gluurde naar binnen. Natuurlijk was de vrouw gewend om zo naar binnen te gluren; haar rug zag er heel gewoon uit, maar voor Eguchi was er iets vreemds aan. Het gebold afhangende deel van de obi had een patroon met groot een merkwaardige vogel. Hij wist niet wat voor vogel. Waarom zou een zo gestileerde vogel zulke realistische ogen en poten hebben? Het was op zichzelf geen weerzinwekkende vogel, maar als patroon deugde het niet en het vreemde aan de rug van de vrouw viel in die vogel samen te vatten. De grondkleur van de obi was van een haast wit bleekgeel. In de aangrenzende kamer leek schemerduister te heersen.

De vrouw deed de deur weer dicht zonder hem op slot te draaien. De sleutel legde ze voor Eguchi neer. Je kon van haar gezicht niet aflezen wat ze in de andere kamer geïnspecteerd had, en op dezelfde toon zei ze: 'Hier hebt u de sleutel, gaat u op uw gemak naar bed. Voor het geval u slecht mocht slapen, heb ik slaaptabletten bij uw kussen neergelegd.'

'Hebt u niet iets van whisky?'

'Nee. Sterkedrank kunnen we u niet verschaffen.'

'Zelfs geen klein slaapmutsje?'

'Helaas niet.'

'Is het meisje in de kamer hiernaast?'

'Ze slaapt al lekker en wacht op u.'

‘O ja?’ vroeg Eguchi lichtelijk verbaasd. Wanneer zou ze naar die kamer gegaan zijn? Hoe lang zou ze al slapen? Zou de vrouw er zich van overtuigd hebben dat het meisje sliep toen ze de deur heel even opende en naar binnen gluurde? Van bevriende oude heren die dit huis kenden, had Eguchi gehoord dat het meisje diep in slaap op je wachtte en dat ze nooit wakker werd, maar nu hij zelf hier was, kon hij het allemaal nauwelijks geloven.

‘Kleedt u zich hier uit?’ Het leek of de vrouw van plan was hem te helpen als hij ja zou zeggen. Eguchi zweeg.

‘Het geluid van de golven hoort u. En ook de wind...’

‘Het geluid van de golven?’

‘Welterusten,’ zei de vrouw en trok zich terug.

Toen hij alleen gelaten was, keek de oude heer Eguchi die heel gewone acht-mats kamer eens rond. Zijn blik bleef op de deur naar de kamer ernaast rusten. Het was een cederhouten deur van ongeveer een meter breed. Hij was er niet altijd geweest, maar blijkbaar later aangebracht. Het viel hem nu ook op dat de muur tussen de twee kamers vroeger uit papieren schuifdeuren had bestaan. Later, toen men de geheime kamer van de ‘schone slaapster’ maakte, werden ze waarschijnlijk door een muur vervangen. De kleur van die muur was wel dezelfde als van de andere muren, maar de verf leek toch nieuwer.

Eguchi nam de door de vrouw neergelegde sleutel op en keek ernaar. Het was een heel gewone sleutel. De sleutel vasthouden moest de voorbereiding zijn om naar de andere kamer te gaan, maar Eguchi bleef zitten. De vrouw had het al

gezegd, het geluid van de golven dreunde zwaar door. Het klonk of ze tegen een steil klif beukten. Het was alsof dit kleine huis op de rand van dat klif stond. De wind waaide met het geluid van de naderende winter. Dat je aan het geluid van de naderende winter dacht, kwam door dit huis, of misschien lag het aan de gevoelens van de oude heer Eguchi, want met de vuurpot alleen was het al warm genoeg. Het huis lag bovendien in een warme streek.

De wind liet de bladeren nog niet van de bomen dwarrelen. Eguchi was laat in de avond hier aangekomen en daarom wist hij niet hoe de omgeving eruitzag, maar de lucht van de zee had hij geroken. Toen hij de poort door ging, bleek het huis een ruime tuin te hebben met tamelijk veel hoge pijn- en ahornbomen. De zwarte pijnboomnaalden staken scherp af tegen de schemerige hemel. Vroeger was het misschien een buitenhuis geweest.

Met de hand waarin hij de sleutel hield, stak Eguchi een sigaret aan; hij nam een paar trekjes en doofde toen de sigaret in een asbak. Maar de tweede sigaret rookte hij op zijn gemak. Voordat hij zelf moest lachen om het lichte bonzen van zijn hart, zwol er een vreemde leegte in hem aan. Om te kunnen slapen, dronk Eguchi gewoonlijk wat whisky, maar hij sliep licht en had de neiging om akelig te dromen. In een gedicht van een jong aan kanker gestorven dichteres heette het dat als zij niet slapen kon 'de nachten dingen als padden en zwarte honden en verdronken mensen mij bereiden'. Het bleef Eguchi zó goed bij, dat hij het nooit meer kwijt kon raken. Ook nu herinnerde hij zich dat gedicht en toen hij

zich afvroeg of het in de andere kamer slapende, of nee: in slaap gebrachte meisje niet ook tot die 'dingen als verdrinken mensen' zou kunnen horen, aarzelde hij om op te staan en erheen te gaan. Hij had niet gehoord waarmee het meisje in slaap werd gebracht. Het moest een onnatuurlijke, volkomen bewusteloze slaap zijn. Haar huid had misschien de doffe loodkleur, haar ogen de donkere schaduwen, misschien waren de ribben zichtbaar en had zij het uitgedroogde, vermagerde lichaam van een door verdovende middelen aangetaste, of het kon zijn dat haar lichaam koud was en voosdik opgezwollen. Misschien kwam er griezelig, paarsig-vuil tandvles bloot en snurkte ze licht.

Natuurlijk waren er in het leven van de zevenenzestigjarige Eguchi ook lelijke nachten met vrouwen geweest. En juist die laten zich het moeilijkst vergeten.

Dat kwam niet door het uiterlijk, maar door het lelijke van een door ellende misvormd vrouwenleven. Op deze leeftijd wilde Eguchi daar niet nog eens zo'n ontmoeting met een vrouw aan toevoegen. Juist nu, in dit huis, kwam die gedachte bij hem op. Maar wat is er lelijker dan een oude man, de nacht doorbrengend naast een meisje dat in slaap werd gebracht en niet wakker zou worden. En was Eguchi niet naar dit huis gekomen om het allerlelijkste dat de ouderdom meebrengt aan den lijve te ondervinden?

De vrouw had het over de 'betrouwbare gasten' gehad en inderdaad leken allen die in dit huis kwamen 'betrouwbare gasten' te zijn. Ook degene die Eguchi over het huis had ingelicht, was zo'n betrouwbare, veilige oude heer geweest. Een

oude heer, die geen man meer was. Hij had vermoedelijk gedacht dat ook Eguchi dat seniele stadium bereikt had. De vrouw van het huis was kennelijk gewend om alleen maar met dergelijke oude heren te maken te hebben, want ze had Eguchi noch met een medelijdende noch met een onderzoekende blik aangekeken. Maar dankzij zijn voortgezette erotische avonturen behoorde de oude heer Eguchi nog niet tot wat de vrouw 'betrouwbare gasten' noemde, ook al kon hij zich in dat opzicht best beheersen. Het hing trouwens af van de partner, van de plaats en van zijn eigen gevoelens op zo'n ogenblik. Hij geloofde dat ook voor hem het lelijke van de ouderdom aan kwam sluipen, dat ook voor hem de tragiek van de oude heren die in dit huis te gast waren, niet ver meer af kon zijn. Het feit dat hij hier kwám, was al een bewijs daarvoor. Daarom dacht Eguchi er eenvoudig niet aan om het hier geldende, voor oude heren zo tactloze en zelfs zielige verbod te overtreden.

En als hij zich voornam om er zich aan te houden, gebeurde dat ook. Men zou kunnen spreken van een geheime club, die maar een gering aantal oude heren als leden scheen te hebben; Eguchi was niet gekomen om de geheime zonden van die club aan het licht te brengen, om de regels van de club te overtreden. En dat ook de nieuwsgierigheid niet bijster machtig over hem was, leek al een teken van de hulpeeloesheid der ouderdom.

'Sommige gasten zeggen dat ze in hun slaap de heerlijkste droombeelden zagen, en weer andere gasten beweren dat ze zich hun jeugd herinnerden,' had de vrouw daarnet gezegd.

Zelfs nu die woorden weer bij de oude heer Eguchi opkwamen, gleed er geen bitter lachje over zijn gezicht. Met zijn ene hand op de tafel steunend, stond hij op en opende de cederhouten deur naar de andere kamer.

‘A-ah.’

Het kwam door de dieprode fluwelen gordijnen. In het schemerduister was de kleur nog dieper en door de indruk of er tegen de gordijnen een zwak schijnsel stond, leek het of hij een droombeeld binnentrad. Men had de gordijnen langs alle vier de wanden van de kamer gehangen. Ook de deur waar Eguchi door binnenkwam, diende bedekt te zijn, maar het gordijn was daar wat opgenomen. Eguchi deed de deur op slot en terwijl hij het gordijn er weer voor trok, keek hij op het slapende meisje neer. Het was geen schijn dat zij sliep; hij hoorde de ademhaling van iemand die beslist heel diep in slaap was. De onverwachte schoonheid van het meisje deed hem de adem inhouden. Het onverwachte was niet alleen de schoonheid van het meisje. Het was ook haar jeugd. Ze lag op haar linkerzij en hij zag alleen het naar hem toegekeerde gezicht; het lichaam bleef onzichtbaar, maar ze kon nog geen twintig zijn. Het was of er in de borst van de oude heer Eguchi een ander hart op wieken wilde gaan. De rechterhand van het meisje stak buiten het dek, de linkerarm leek daarbinnen schuin gestrekt te liggen; met alleen de duim half onder de wang verborgen lag de rechterhand langs het slapende gezicht op het kussen. De vingertoppen lagen slaapverloren licht naar binnen gebogen, zo licht dat de grappige kuiltjes in haar hand zichtbaar bleven. Het warme bloed dat

onder de huid schemerde, werd naar de vingertoppen toe roziger. De blanke huid leek zacht.

‘Slaap je? Word je niet wakker?’ zei de oude heer Eguchi alsof hij zich wilde verontschuldigen dat hij die hand aanraakte, in zijn eigen hand nam en licht schudde. Maar hij begreep dat het meisje niet wakker werd. Nog steeds haar hand vasthoudend, keek Eguchi haar aan. Hij vroeg zich af wat voor meisje dit kon zijn. Haar wenkbrauwen waren niet aangezet, de wimpers lagen lang en dicht naast elkaar. Het haar van het meisje geurde.

Dat het geluid van de golven pas nu duidelijk hoorbaar werd, kwam omdat Eguchi volkomen in het meisje was opgegaan. Hij dwong zich tot de beslissing zich uit te kleden. Toen hij voor het eerst merkte dat het schijnsel in de kamer van boven kwam, en hij omhoog keek, zag hij dat het licht, gezeefd door Japans papier, uit twee openingen in het plafond naar beneden viel. Deed zo'n licht het donkerrood van de fluwelen gordijnen beter uitkomen, zou de weerschijn van het fluweel haar huid die onwezenlijke schoonheid geven? Eguchi probeerde die vragen te overwegen met een kalmte waarvoor in zijn gevoelens geen plaats was. Hij geloofde niet dat de kleur van het fluweel in de gelaatskleur van het meisje weerschijn vond. Toen zijn ogen aan het schijnsel in de kamer gewend waren, bleek het voor hem, die altijd in het donker sliep, veel te licht, maar je scheen het niet uit te kunnen doen. Hij zag dat het beddengoed van uitstekend dons was. Bang om het meisje, dat beslist niet wakker kon worden, te wakken, kroop hij voorzichtig onder het dek. Het meisje

leek volkomen naakt te zijn. Toch verried haar lichaam met geen enkele onwillekeurige beweging dat het zich van de nabijheid van de oude heer bewust was. Ondanks de diepe slaap dacht hij dat een jonge vrouw gevoelig zou reageren, maar deze slaap was niet gewoon en alsof hij wilde vermijden haar lichaam aan te raken, strekte Eguchi zich behoedzaam uit. Omdat het meisje haar knieën iets naar voren gebogen had, lagen Eguchi's benen niet erg gemakkelijk. Ook zonder het te zien, begreep Eguchi dat het op haar linkerzij slapende meisje niet haar rechterbeen over het linker heen had geslagen, maar in onbeschermd houding haar rechterbeen achter het linker strekte. Ze lag als het ware met haar schouder naar voren en haar heup naar achter gedraaid. Het meisje scheen niet bijzonder lang van postuur te zijn.

Zelfs de hand die de oude heer Eguchi daarnet in zijn eigen hand hield en zacht schudde, was diep in slaap neergevallen waar hij hem losliet. Toen hij zijn kussen naar zich toe trok, viel de hand daar vanaf. Eguchi steunde met zijn ene elleboog op het kussen, en terwijl hij de meisjeshand aandachtig bekeek, mompelde hij: 'Net levend.' Daar had hij eigenlijk ook nooit aan getwijfeld; zijn gemompel had meer de bedoeling om te zeggen hoe lief hij haar vond, maar zodra ze hem ontsnapt waren, lieten de woorden een onaangename klank achter. Was het zonder van iets te weten in slaap gebrachte meisje – het leven niet tot stilstand gekomen, maar levensuren verliezend – niet in een grondeloze diepte weggezonden? Er bestaan nu eenmaal geen levende poppen, en deze meisjes waren ook geen levende poppen, maar om de oude

heren gevoelens van schaamte te besparen, werden ze tot levend speelgoed gemaakt. Of nee, geen speelgoed, misschien was dit voor zulke oude heren het leven zelf! Misschien was dit het leven, dat ze in alle gemoedsrust konden beroeren. Door Eguchi's oude ogen was de vlak bij hem liggende meisjeshand nog zachter en mooier. De hand had heel glad aangevoeld en de huid was zo fijn, dat je het weefsel niet zag. De oude heer zag ook dat het oorlelletje dezelfde kleur had als het naar de vingertoppen toe roziger door de huid schemerende warme bloed. Het oor piepte tussen de haren door. Ook het roze van het oorlelletje gaf het meisje een jonge frisheid, die de oude heer haast lijfelijk pijn deed. Door nieuwsgierigheid geprikkeld was Eguchi voor het eerst in dit geheime huis beland, maar zouden andere, veel senielere oude heren niet met veel meer vreugde én veel meer pijn dit huis frequenteren? Het meisje had sluijk, lang haar. Misschien had ze het lang laten groeien om de oude heren de gelegenheid te geven erin te woelen. Terwijl Eguchi zijn hoofd op het kussen legde, hief hij haar haar met beide handen omhoog en liet haar oren vrijkomen. De huid onder het haar achter de oren was wit. De hals en de schouders waren heel jong. Ze hadden niet de rijpe rondingen van een vrouw. Hij wendde zijn ogen af en keek de kamer rond. Zijn eigen kleren lagen in de klerenbak, maar die van het meisje zag hij nergens. Had de vrouw van daarnet ze meegenomen? Of zou het meisje zonder iets aan deze kamer zijn binnengekomen? Die gedachte gaf Eguchi een schok. Maar het meisje mocht helemaal bekeken worden. Hij wist dat ze met dat doel in slaap

werd gebracht, er was geen reden om zich nu geschokt te voelen. En toch dekte hij haar blote schouder toe en sloot de ogen. De geur van het meisje was om hem heen en ineens rook hij de lucht van een baby. Die lucht van melk van een zuigeling. Zoeter en sterker dan de geur van het meisje.

‘Hoe kan dat nou...’ Het kon niet waar zijn dat dit meisje een kind had, dat haar borsten gespannen waren en druppeltjes melk uit haar tepels lekten. Eguchi keek onderzoekend naar haar voorhoofd, haar wangen, en van haar kin gleed zijn blik over de meisjesachtige lijn van haar hals. Hoewel dit al voldoende was, tilde hij het dek iets op en gluurde eronder. Het was duidelijk dat aan de borsten geen kind werd gezogd. En toen hij met een vingertop zachtjes aan de tepel raakte, was die ook niet vochtig. Als het meisje nauwelijks twintig lentes telde, zou je bij wijze van spreken kunnen zeggen dat ze zelf nog een baby was, maar ook dan kon haar lichaam toch niet de melklucht van een zuigeling hebben. Nee, ze had alleen maar de geur van een vrouw. En toch stond het vast dat de oude heer Eguchi daarnet de lucht van een zuigeling rook. Was het een kort moment van betovering geweest? Waarom dan zo’n betovering? Hij begreep het niet. Zou die lucht van een zuigeling heel even door een kier van zijn hart omhoog zijn gestegen? In zulk gepeins verzonken, verviel Eguchi in een van droefheid doortrokken gevoel van eenzaamheid. Droefheid? Eenzaamheid? Het was eerder de bijna kille hulpeloosheid van de ouderdom. En daarna veranderde het in medelijden en liefde voor het van jonge warmte geurende meisje. En dat de oude heer in het lichaam

van het meisje muziek meende te horen, kwam misschien omdat de gedachte aan een huiveringwekkende schuld ineens in een andere richting werd omgebogen. Muziek was vol van liefde. Aan de andere kant leek het of Eguchi wilde vluchten. Zijn blik zocht de vier muren af, maar omhangen door de fluwelen gordijnen leek iedere uitgang volledig weggevallen te zijn. Ondanks de zachtheid van het donkerrode fluweel, dat het schijnsel uit het plafond opving, hing het doodstil naar beneden. Het in slaap gebrachte meisje en de oude heer waren tussen vier fluwelen wanden opgesloten.

‘Word je niet wakker? Word je niet wakker?’ Eguchi pakte de schouder van het meisje en schudde haar. Toen hief hij haar hoofd op. ‘Word je niet wakker? Word je niet wakker?’

De gevoelens voor het meisje die in Eguchi opstonden, brachten hem hiertoe. Dat het meisje sliep en niets zei, dat ze zelfs zijn gezicht, zijn stem niet kende, dat ze hier op deze manier samen lagen, dat het meisje totaal niets wist van haar partner, de mens die Eguchi heette... hij kon het plotseling niet meer verdragen. Niet het geringste van zijn bestaan drong tot het meisje door. Maar ze kon onmogelijk wakker worden; het slapende hoofd lag zwaar in zijn hand. Toen ze heel licht de wenkbrauwen fronste, vatte Eguchi dit op als een levensteken. Zacht trok hij zijn hand weer terug.

Als de oude heer Eguchi het meisje op deze of een dergelijke manier wakker kon maken, ging het geheim van dit huis, ging wat de oude heer Koga – die hem hier had geïntroduceerd – noemde: ‘het lijkt of je met een geheimzinnige boeddhafiguur slaapt,’ teloor. En het was zonder twijfel juist

de vrouw die níet wakker kon worden die voor de oude heren, deze ‘betrouwbare gasten’, de veilige verleiding, het avontuur, het hoogste plezier uitmaakte. De oude heer Koga en anderen hadden Eguchi gezegd dat ze zich alleen naast die in slaap gebrachte vrouw nog jong konden voelen. Toen Koga bij Eguchi op bezoek was, zag hij vanuit de kamer waar zij zaten iets roods in het droge herfstmos van de tuin liggen. ‘Wat kan dat zijn?’ had hij gezegd en hij was het direct gaan oprapen. Het was een rode bes van de aoki. Er waren er heel veel naar beneden geplopt. Koga had er maar één opgeraapt, en de bes tussen zijn vingers draaiend had hij over het geheime huis verteld. Als hij de wanhoop van het ouder worden niet meer kon verdragen, ging hij naar dat huis, vertelde Koga.

‘Het leek al heel lang geleden dat ik alles wat vrouw heette, had opgegeven. En toen, kerel, kwamen ze met die slapende, zich van niets bewuste vrouw!’

Was het niet of de slapende vrouw, die niets zei en niets hoorde, tegen de al niet meer aan een vrouwelijke partner gewende oude heren alles vertelde, naar alles luisterde en alles toestond? Maar het was Eguchi’s eerste ervaring met zo’n vrouw. Het meisje had dergelijke oude heren ongetwijfeld al ettelijke malen meegemaakt. Alles overlatend, niets wetend, in een coma dat veel weg had van een tijdelijke dood, lag ze daar met haar onschuldige meisjesgezicht en ademde rustig haar slaap. Misschien had een oude man het meisje overal met vingers van liefde betast, misschien had een oude man bij haar uitgehuild van verdriet. Noch van het

een noch van het ander wist het meisje af. En nog kon Eguchi niets doen. Zelfs al trok hij zijn hand zachtjes onder haar hoofd weg alsof het om iets breekbaars ging, kon hij het gevoel van haar met ruwe hand te hebben willen wekken niet helemaal kwijtraken.

Toen de hand van de oude heer Eguchi onder het hoofd van het meisje vandaan was, draaide ze kalm haar gezicht, de schouder volgde en op haar rug sloep ze verder. Eguchi dacht dat het meisje wakker zou worden en hij trok zijn lichaam wat terug. De naar boven gerichte neus en lippen van het meisje vingen nu het schijnsel uit het plafond en glansden jong. De linkerhand had ze naar haar mond toe gebracht. Het leek of ze op haar wijsvinger wilde gaan zuigen. Eguchi vroeg zich af of er zo'n slaapgewoonte bestond, maar ze legde de vinger alleen maar licht tegen haar lippen. De lippen openden zich, je zag de tanden. Ze had door haar neus geademd, het ademhalen door haar mond ging iets gejaagder. Zou het meisje ergens last van hebben? dacht Eguchi. Maar dat was niet zo. Omdat ze haar lippen geopend had, leek er een lachje over haar wangen te glijden.

Het slaan van de golven tegen het hoge klif dreunde weer sterker in Eguchi's oren. Uit het geluid van de terugrollende golven meende hij te horen dat onder aan het klif grote rotsen lagen. Het in de luwte van die rotsen achtergebleven zee-water scheen zich terug te haasten.

De adem uit het meisje haar mond rook sterker dan die door haar neus. Geen lucht van melk nu. Vreemd waarom de oude heer zo plotseling die lucht van melk geroken had.

De geur van het meisje deed hem toch aan een vrouw denken?

De oude heer Eguchi had ook nu nog kleinkinderen met die lucht van zuigelingen. Hij zag ze voor zich. Zijn drie dochters waren getrouwd en hadden kinderen gekregen; maar het was niet alleen de melklucht van zijn kleinkinderen, Eguchi was ook nog niet vergeten hoe hij zijn eigen dochters als zuigeling in de armen had gehouden. Zouden zulke melkluchtjes van zijn eigen vlees en bloed plotseling naar boven komen om Eguchi iets te verwijten? Ach nee, het zou wel de geur van Eguchi's hart zijn, dat medelijden had met het slapende meisje. Voorzichtig het meisje niet aan te raken, ging hij zelf ook op zijn rug liggen én sloot zijn ogen. Hij kon beter de bij het kussen liggende slaaptabletten innemen. Ze zouden wel niet zo sterk zijn als die waar men het meisje mee in slaap bracht. Hij zou beslist eerder wakker worden dan zij. Als dat niet zo was, verloor dit huis zijn geheim en zijn aantrekkingskracht. Eguchi opende het papieren zakje bij zijn kussen. Er zaten twee witte tabletten in. Stel je voor dat hij met één tablet droomdronken werd en met twee tabletten in een dodelijke slaap zou vallen. Zou het niet mooi zijn als zo iets zou kunnen? Terwijl Eguchi de tabletten aandachtig bekeek, doemden er ellendige, krankzinnige herinneringen aan borsten bij hem op.

‘Bah, wat een stank. Je ruikt naar melk uit een borst. De lucht van een baby.’ De vrouw, die bezig was het jasje op te vouwen dat Eguchi had uitgetrokken, veranderde ineens van houding en wierp hem woedende blikken toe. ‘Jouw kind,

hè? Vlak voor je de deur uit ging, hield je de baby in je armen. Zo is het, hè?’

‘O, walgelijk, walgelijk!’ De handen van de vrouw trilden, ze stond op en smiet Eguchi’s jasje tegen de grond. ‘Walgelijk! Voor je hierheen kwam nog de baby in je armen te houden.’ Haar stem klonk wild van woede en haar gezicht was nog verschrikkelijker. De vrouw was een geisha, die hij goed kende. Hoewel ze wist dat hij getrouwd was en kinderen had, wekte het luchtje van een zuigeling dat om hem was blijven hangen, haar helse haat op en verging ze van jaloezie. Van toen af aan was de verhouding tussen Eguchi en deze geisha steeds slechter geworden. Het was het zuigelingenluchtje van Eguchi’s laatste kind dat de geisha zo haatte. Maar ook vóór zijn huwelijk had Eguchi een geliefde gehad. Naarmate de ouders van het meisje strenger toezicht op haar hielden, werden hun zeldzame ontmoetingen onstuimiger. Op een keer, toen Eguchi zijn gezicht ophief, was het rond de tepel vochtig van dun bloed. Eguchi schrok even, maar onwillekeurig boog hij er zich weer zacht overheen en zoog het weg. Het meisje was zo in extase, dat ze er totaal niets van merkte. Na afloop, toen de extase was weggeëbd, vertelde Eguchi het haar, maar het scheen haar geen pijn te hebben gedaan.

Het was al zo lang geleden dat het eigenlijk vreemd was dat die twee herinneringen nu boven kwamen. En dat er enig verband zou zijn tussen die sluimerende herinneringen en de geur van melk die hij bij het slapende meisje had geroken, leek toch niet erg waarschijnlijk. Maar ook al gingen er jaren overheen, misschien was het bij nader inzien onmogelijk om

aan de al dan niet verse herinnering af te meten of de dingen lang of kort geleden waren gebeurd. Soms staat een jeugdherinnering van zestig jaar geleden ons levendiger en duidelijker voor de geest dan iets wat gisteren plaatsvond. En zou dat vooral niet zo zijn naarmate een mens ouder wordt? Een jeugdgebeurtenis kan iemands karakter mee helpen vormen, en zijn er geen omstandigheden die voor het hele leven bepalend kunnen zijn? Erg belangwekkend was het misschien niet, maar het meisje met bloed om haar tepel had Eguchi voor het eerst geleerd dat een man bijna elk plekje van een vrouwenlichaam met zijn lippen kon doen bloeden. Ná dit meisje had hij zelfs vermeden om kusplekken te veroorzaken, maar de herinnering aan het geschenk waarmee zij zijn leven als man had bevestigd, was ook nu, op zevenen-zestigjarige leeftijd, niet verbleekt.

En misschien was dit nóg minder belangwekkend. Toen Eguchi jong was, had de vrouw van een groot zakenman, een dame van middelbare leeftijd, een dame van wie men zei dat ze deugdzaam was en een dame met heel veel relaties, tegen hem gezegd: ‘s Avonds, voor het inslapen, doe ik mijn ogen dicht en tel ik de mannen die ik best zou willen zoenen. Ik tel ze op mijn vingers af. Heel leuk! En als het er minder dan tien zijn, voel ik me een beetje eenzaam.’ Ze zei het terwijl ze met Eguchi walste. Toen de jonge Eguchi meende te mogen begrijpen dat hijzelf een van de mannen was van wie deze dame zo onverwacht bekende ze best te willen zoenen, verslapte de greep van zijn vingers om de hand die hij vasthield.

‘Alleen maar tellen...’, en langs haar neus weg gooide ze

eruit: 'Onze jonge vriend Eguchi zal zich bij het inslapen wel nooit eenzaam voelen, denk ik, en anders hoeft hij alleen maar zijn vrouw naar zich toe te trekken, maar toch... U moet het eens proberen. Het helpt mij soms heel goed.' Ze zei het met zo'n droge stem, dat Eguchi niets wist te antwoorden. De dame had het alleen maar over 'tellen' gehad, maar hij verdacht haar ervan dat ze onder het tellen zich de gezichten en de lichamen van die mannen voorstelde; tien mannen 'tellen' zou heel wat tijd nemen en hoe zou ze haar verbeelding laten werken! Plotseling snoof Eguchi het doordringende, zinnenprikkende parfum op van een vrouw die al over haar rijpheid heen was.

Hoe zou zij zich Eguchi als een van de mannen die zij voor het inslapen best wilde zoenen, voorstellen? Dat was helemaal haar eigen geheim; Eguchi had er niets mee te maken, hij kon er zich niet tegen verdedigen, zich niet beklagen, maar de gedachte dat hij zonder het zelf te weten de speelbal kon zijn van een vrouw van middelbare leeftijd, liet een vieze smaak bij hem achter. Hij was haar woorden nog steeds niet vergeten. Later was wel eens de verdenking bij hem opgekomen dat zij de jonge Eguchi onmerkbaar had willen uitdagen, dat zij maar wat verzonnen had om zich ondeugend met hem te amuseren. En nog later waren alleen haar woorden overgebleven. Die dame was nu allang dood. De oude heer Eguchi trok haar woorden niet meer in twijfel. Met de gedachte aan hoeveel honderden mannen die zij tijdens haar leven had willen zoenen zou deze deugdzame dame de dood zijn ingegaan?

Met het ouder worden herinnerde Eguchi zich soms haar woorden en telde hij in de nachten dat hij slecht kon slapen, vrouwen op zijn vingers af. Het bleef dan niet bij vrouwen die hij wel had willen zoenen; hij had eerder de neiging om te denken aan de vrouwen met wie hij lichamelijke omgang had gehad. Ook vannacht wekte de hallucinatie van melklucht aan de borst van het slapende meisje de gestalten van vroegere geliefden. Of zou de herinnering aan bloed om de tepel van een vroegere geliefde hem een lucht hebben doen ruiken die onmogelijk van dit meisje zelf kon zijn? Misschien was het voor een oude man een zielige troost om, voelend aan een niet te wekken schone slaapster, weer te leven met vrouwen uit een onherroepelijk verleden. Maar in Eguchi's hart lag warme, vredig-eenzame rust. Hij had alleen even zachtjes gevoeld of de borst van het meisje niet vochtig was. Geen ogenblik kwam de behoefte bij hem op om het meisje straks – als zij lang na hem wakker zou worden – te laten schrikken van bloed aan haar tepel. De borsten van het meisje waren prachtig gevormd. De oude heer dacht na over de vreemde zaak hoe het toch kwam dat van alle levende wezens alleen vrouwen in de loop van een lange geschiedenis zulke mooi gevormde borsten hadden gekregen. Zou het niet een van de glanzendste feiten in de geschiedenis van de mensheid zijn, dat vrouwenborsten zo mooi waren geworden?

Met vrouwenlippen was het misschien net zo. De oude heer Eguchi herinnerde zich vrouwen die zich 's nachts opmaakten én andere die de opmaak vóór het slapen verwijderden; er waren vrouwen wier lippen, nadat het rood ervan